

Андоніс Георгіу

Люба моя Лісistrато

Переклад Андрія Савенка

особливі прикмети

Γεωργίου Αντώνης

**ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ
ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ
Η ΝΟΣΟΣ
Ο ΚΗΠΟΣ ΜΑΣ,
ΗΜΟΥΝ Η ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ**

ALBIN MICHEL

Андоніс Георгіу

ЛЮБА МОЯ ЛІСИСТРАТО

*З грецької переклав
Андрій Савенко*

ЛЬВІВ

УДК 821.14'06

Г-35

Андоніс Георгіу

ЛЮБА МОЯ ЛІСІСТРАТО

Драми

З грецької переклав Андрій Савенко

Андоніс Георгіу — кіпрський драматург і прозаїк. Член редколегії літературного журналу «Анев». Автор 7 п'єс. Лауреат Літературної премії Європейського Союзу 2016 року. П'єсу «Люба моя пралко» (2005) нагородили премією Кіпрської організації театрів у категоріях «Театральний текст» і «Акторська гра». Цей твір перекладений французькою, італійською, турецькою й угорською мовами. Характерною рисою п'єс А. Георгіу є інтертекстуальна взаємодія з творами грецької традиції: драматургією Аристофана й поезією Я. Ріцоса, а також європейського театру й поп-культури: «Щасливі дні» С. Бекета і «Хвороба», «Гамлет-машина» Г. Мюлера та «Буля Лісистерато».

Однією з центральних тем творчості А. Георгіу є функціонування пам'яті як основного механізму усвідомлення людиною своєї особистості, втрата пам'яті як різновид соціального вмирання його персонажів, пам'ятання і пригадування як процес «гри» ідеологій, унаслідок якої людина може втратити своє особисте Я, створити «фальшиві» спогади, прийнятні для тих чи тих ціннісних моделей, які існують у суспільстві як незмінні й непорушні норми. Пригадуючи епізоди свого життя, герої А. Георгіу постійно потрапляють у ситуацію визначення меж нормального й ненормального...

Підтримка підготовки цієї публікації не означає, що Європейська комісія підтверджує її зміст, який відображає лише думки авторів, і комісія не може нести відповідальність за будь-яке можливе використання цієї інформації.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-7654-47-5

ISBN 978-617-7654-34-5

(Серія «Особливі прикмети»)

Copyright © Αντόννης Γεωργίου, 2005, 2008, 2011, 2015

© Андрій Савенко, український переклад, 2020

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2020

Любі наші Читачі й Читачки!

Книжка, яку ви тримаєте в руках, побачила світ завдяки програмі «Креативної Європи» «Художній переклад». Ця програма допомагає публікувати та популяризувати високоякісну європейську літературу. Участь у ній дала нам змогу накреслити нові шляхи у видавничому бізнесі та навчитися працювати для вас ще ефективніше.

Наша серія «Особливі прикмети: 10 бесід про ідентичність» — це своєрідний культурний краєвид сучасної Європи. Словами видатних європейських драматургів ми наголошуємо на тому, що всі люди без винятку безцінні саме тим, що різні, а ще намагаємося прищепити повагу до кожної ідентичності й навчитися бути повноправними європейцями.

10 дуже різних авторів і авторок — і безперечних класиків ХХ століття, і найновітніших зірок, поміж яких переможці й переможниці найпрестижнішої Літературної премії Європейського Союзу.

9 дуже різних країн — кожна з неповторною історією та культурою, із власними травмами та проблемами.

7 перекладачів і перекладачок, які не просто фахівці, а й промотори своїх «паралельних» культур в Україні.

Наші книжки можна не лише читати й розігрувати в театрі вашої безмежної уяви. Їх можна бачити на театральних сценах, слухати в Інтернеті й на радіо, переглядати на телебаченні й на YouTube-каналах. А для

тих, кому комфортніше комунікувати через гаджети, ми підготували доступ до цікавого аудіовізуального контенту через QR-коди.

Ви зможете зустрітися з нашими авторами й авторками у книгарнях, на книжкових ярмарках і фестивалях, почитати й послухати інтерв'ю з ними, а також долучитися до буккросінгових акцій, освітніх програм і важливих публічних обговорень і дискусій.

Стежте за нашими новинами на видавничому сайті:
<https://anetta-publishers.com/>

а також у групах проекту в соцмережах:
<https://anetta-publishers.com/pages/%2Fdramaticbook>

Ми різні — ми рівні!
Приємного вам прочитання!

<https://creativeeurope.in.ua/programs/9>

ЛЮБА МОЯ ПРАЛКО

(Три монологи)

Йокаста, жінка сорока років

Теби. Царський палац. Незадовго до викриття правди про Едипа. Йокаста... десь шістдесяти років... звертається до хору... механічно, так, наче виконує якусь роль, говорить у темряві, жодного руху не відбувається, лунає лише її голос.

ЙОКАСТА: ...«Було колись то Лаеві провіщено, від Феба — не скажу, але від слуг його, що повелінням долі вмре від сина він, який від нього в мене мав родитися. Але всі чули, що загинув Лай від рук чужинців на розпутті трьох доріг. Дитину ж через три дні по народженню, зв'язавши міцно ніжки, геть покинули батьківські руки в нетрях непрохідних гір. Так не збулось віщання Аполлонове — син батьковбивцею не став, і батько не від сина також поліг: хоча весь вік боявсь того»*.

Механічно повторює.

Дитину ж через три дні по народженню, міцно зв'язавши ніжки, кинули батьківські руки в нетрях непрохідних гір... кинули батьківські руки в нетрях непрохідних гір... у нетрях непрохідних гір...

На сцені запалюється світло, освітлює її постать. Вона рвучко спиняється, звертається до хору, спершу розлючено... а далі — з таким самим напруженням і схви-

* Софокл. Цар Едіп / пер. з грецьк. Б. Тена. — Київ, 1989. — С. 711–722.

льованістю, але й гідністю та силою, не сповільнюючи темп, іноді, наче охоплена пропасницею, але в жодному разі не мелодраматичним тоном...

...Маячня. Було все не так. Це неправда. Мені нічого не було відомим. Я ж мати. Мати. Я не відала б своє дитя. Моє. Я ж мати... Мати... Маячня. І кожна мати розуміє, що я ніколи... що я ніколи не залишила б... власне дитя. І кожен, хто відчув на собі ніжний материнський доторк, її любов, знає напевно, що я ніколи не змогла б... власне дитя. І це — брехня. Як і все інше. Усе. Усе — брехня. А я знаю правду. Як ніхто інший. Ніхто. Лише я, я, а не кожен писар, чи чабан, чи віщун. Я.

Він міг би бути моїм сином, але це не так. Він був і є моїм чоловіком. Чоловіком.

Мій чоловік, якого я роками визирала, роками! Звідтоді, як Лай, наляканий богами, мене кинув саму на нашому ліжку, цілими ночами на самоті, щоб постіль обпікала моє тіло, щоб я горнулась до теплих ковдр чи холодних простирадл, губилася в непевних снах, полювала на білих коней чи птахів блакитних, а моє тіло зав'ядало без доторку руки, роками у своєму ліжку старішати, не знаючи, що значить не спати на самоті, відчувати всю ніч на собі чоловічу руку, змішувати свій подих з іншим диханням, відчувати тепло чоловіка в собі і поруч із собою,

старішала,

але й далі продовжувала прокидатися сама в подружньому ліжку.

Він же мій чоловік, чоловік і батько моїх дітей, і, може, був і моїм сином. Можливо. Та зараз ним не є.

Від Лая я народила одне дитя, і воно пропало. Пропало, бо так безжально і несправедливо вирішили боги, але й боягузтво Лая, і моя слабодухість, бо, може, боги й вирішують, що в нас на долі написано, але це завжди

шите по нашій фігурі, і в наших руках завжди можливість його змінити, саме в наших руках, інакше, чим ми відрізняємося від диких звірів?

Від Лая я народила одне дитя, і не встигла ним на-милуватися, не обіймала його, не давала йому груди, не пізнала це чудо — з моїх грудей щойно явлене життя ссе якесь інше життя, ніколи воно не всміхалося мені, ніколи не називало мене «мама», лише я чула його плач, мені сказали, що воно народилося мертвим, але ж я чула його плач, «я чула його плач», тобі здалося, мені відповіли, здалося, була ти не при собі, замучена, розбита, себе не тямила ти, мені відповіли, це все — брехня, брехня, я його чула і роками продовжую чути, у снах, у нічних жахіттях, роками, довкола мене і в мені плакала дитина, плакала роками

затихла лише, коли з цим чоловіком, якого ви звете моїм сином, я народила інших дітей, затихла тоді, коли я народила інших дітей.

Коли я побачила його вперше, подумала, якби моя дитина була жива, певно, була б його віку, вдалася б у такого юнака, високого, стрункого, була б такою ж чорнявою, як і він, як і його батько, уже справжній чоловік, не підліток, уже, певно, кров його вирує у жаданні жінки, я могла би бути його матір'ю, подумала, але тоді мені було байдуже,

я мала скоритися наказу брата й одружитися з тим, хто переможно вирішить загадки Сфінкс, таке було рішення, мене ніхто ні про що не спитав, мене запропонували разом із тебським престолом, ні про того Лая, а він був старим і гидким, хоч на початку й добрим зі мною, тож я вирішила йому коритися й любити, подарувати йому багато дітей, але ж тоді з'явилося те про-роцтво,

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.